

Sygn. akt *XVII AmE 193/18*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 września 2019 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
w składzie:

Przewodnicząca – **Sędzia Sądu Okręgowego Ewa Malinowska**

Protokolant – stażysta Joanna Nande

po rozpoznaniu 10 września 2019 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **Spółki jawnej z siedzibą w D.**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania powoda od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z 27 listopada 2014 r. znak: (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję w punkcie 2 w ten sposób, że obniża wysokość kary pieniężnej nałożonej na (...) Spółkę jawną z siedzibą w D. do kwoty 20.000 (dwadzieścia tysięcy) złotych;
2. oddala odwołanie w pozostałym zakresie;
3. zasądza od pozwanego Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki na rzecz powoda - (...) Spółki jawnej z siedzibą w D. kwotę 1.164 (tysiąc sto sześćdziesiąt cztery) złote tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSO Ewa Malinowska

Sygn. akt *XVII AmE 193/18*

UZASADNIENIE

W dniu 27 listopada 2014 r., działając w oparciu o przepis art. 56 ust. 2 pkt 1 w związku z art. 56 ust. 1 pkt 12 oraz art. 30 ust. 1 ustawy z 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (dalej: PE) oraz art. 104 k.p.a., Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wydał decyzję (znak: (...)), na mocy której orzekł, że przedsiębiorca - (...) Spółka Jawna z siedzibą w D. naruszył warunek 2.2.3. koncesji na obrót paliwami ciekłymi, udzielonej mu decyzją Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z 20 sierpnia 2004r. Nr (...), w ten sposób, że na stacji paliw zlokalizowanej w miejscowości D. przy ul. (...), wprowadził do obrotu olej napędowy nie spełniający wymagań Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 9 grudnia 2008 r. w sprawie wymagań jakościowych dla paliw ciekłych - czym naruszył przepis art. 56 ust. 1 pkt 12 PE (punkt 1 sentencji decyzji). Za opisanie działanie Prezes URE wymierzył przedsiębiorcy karę pieniężną w wysokości 91.200 zł (punkt 2 sentencji decyzji).

(decyzja, k. 3-8).

W odwołaniu wniesionym od powyższej decyzji przez przedsiębiorcę - (...) Spółka Jawna z siedzibą w D., zaskarżono to orzeczenie w całości wnosząc o jego zmianę przez stwierdzenie, że powódka nie naruszyła warunków wynikających z koncesji na obrót paliwami i uchylenie decyzji co do wymierzenia kary pieniężnej, ewentualnie, strona powodowa

wniosła o uchylenie zaskarżonej decyzji w całości i umorzenie postępowania. Strona wniosła również o zasądzenie od pozwanego na jej rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W stosunku do zaskarżonej decyzji podniesiono następujące zarzuty:

I. sprzeczność istotnych ustaleń Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z zebrany w sprawie materiałem dowodowym przez przyjęcie, że

- 1) skarżąca wprowadziła do obrotu olej napędowy nie spełniający wymagań Rozporządzenia Ministra Gospodarki z 9 grudnia 2008 r. w sprawie wymagań jakościowych dla paliw ciekłych,
- 2) skarżąca ponosi winę za dopuszczenie do obrotu oleju napędowego ewentualnie nie spełniającego norm w zakresie zawartości siarki,

II. naruszenie przepisów prawa procesowego w stopniu mającym wpływ na wynik sprawy:

- 1) art. 7 i art. 77 § 1 kpa – przez niewyjaśnienie w sposób wyczerpujący istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności faktycznych i błędne przyjęcie, jakoby skarżąca wprowadziła do obrotu olej napędowy nie spełniający wymagań Rozporządzenia Ministra Gospodarki z 9 grudnia 2008 r. w sprawie wymagań jakościowych dla paliw ciekłych,
- 2) art. 80 kpa – przez błędną ocenę materiału dowodowego,

III. naruszenie przepisów prawa materialnego:

- 1) art. 56 ust. 1 pkt 12 PE poprzez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie w następstwie przyjęcia, że powódka nie przestrzega obowiązków wynikających z koncesji oraz, że wina nie stanowi koniecznego warunku stwierdzenia naruszenia koncesji i wymierzenia kary podczas, gdy z treści art. 56 ust. 1 pkt 12 oraz ust. 6 PE wynika, że wina jest konieczną przesłanką odpowiedzialności przedsiębiorcy na podstawie art. 56 PE, a brak winy w naruszeniu przepisów nie stanowi przesłanki mającej wpływ jedynie na wysokość kary, lecz wyklucza taką odpowiedzialność w ogóle, a nadto przez bezpodstawne przyjęcie, iż przedsiębiorca nie dochował należytej staranności przy wykonywaniu działalności w takim zakresie, który uzasadnia wymierzenie kary pieniężnej,
- 2) w przypadku przyjęcia, że skarżąca nie przestrzega obowiązków wynikających z koncesji (co jest kwestionowane), z ostrożności procesowej nausznie art. 56 ust. 3 i ust. 6 PE przez przyjęcie, że wymierzona kara pieniężna w wysokości 91.200 zł nie uwzględnia stopnia szkodliwości czynu, stopnia zawinienia oraz dotychczasowe zachowanie powódki i jej możliwości finansowe, co spowodowało nieprawidłowe miarkowanie kary pieniężnej w stosunku do możliwości powódki,
- 3) także z ostrożności procesowej naruszenie przepisu art. 56 ust. 6a PE w zakresie przyjęcia, iż stopień szkodliwości czynu nie jest znikomy, a powódka nie zaprzestała ewentualnie zarzuconego jej naruszenia prawa.

(odwołanie, k. 9-12).

Prezes URE wniósł o oddalenie odwołania oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

(odpowiedź na odwołanie, k. 24-27).

Wyrokiem z 27 stycznia 2016 r. Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zmienił punkt 2 zaskarżonej decyzji przez obniżenie kary pieniężnej nałożonej na powodową Spółkę do kwoty 30.000 zł, oddalając odwołanie w pozostałej części oraz zasądzając od strony powodowej na rzecz pozwanego kwotę 360 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(wyrok wydany w sprawie o sygn. akt XVII AmE 15/15, k. 103, postanowienie w przedmiocie sprostowania wyroku, k. 126-127).

Na skutek apelacji powódki od ww. orzeczenia, Sąd Apelacyjny w Warszawie wyrokiem z 27 marca 2018 r. uchylił wyrok sądu I instancji w części, tj. co do punktu pierwszego, w jakim na (...) Spółkę Jawną z siedzibą w D. została nałożona kara 30.000 zł oraz punktów dwa i trzy w całości i w tym zakresie przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w Warszawie do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego. Sąd Apelacyjny uznał apelację powodowej Spółki za zasadną w zakresie zarzutów, którymi wskazywano na nieprawidłowości w przeprowadzeniu postępowania dowodowego, a które to uchybienia doprowadziły do nierozpoznania przez sąd I instancji istoty sprawy. Według wskazań Sądu Apelacyjnego, przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy ma przeprowadzić postępowanie dowodowe z uwzględnieniem przepisów art. 227 k.p.c., art. 278 k.p.c., art. 299 k.p.c. w zw. z art. 217 k.p.c., t.j. przeprowadzić dowód z zeznań świadków, podjąć próbę przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego, następnie ocenić zasadność przeprowadzenia dowodu z przesłuchania stron. Na podstawie prawidłowo przeprowadzonych dowodów, Sąd I instancji ma poczynić ustalenia co do faktów istotnych dla rozstrzygnięcia i ocenić, czy powód dopuścił się naruszenia koncesji, a w konsekwencji - czy istnieją podstawy do nałożenia do niego kary pieniężnej na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 12 PE oraz w jakiej ewentualnie wysokości. Sąd na również zbadać, czy powód przy prowadzeniu działalności koncesjonowanej dochował należytej staranności i jakie znaczenie nadać okoliczności zakupu paliwa od uznanego dostawcy.

Rozpoznając ponownie sprawę Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Na podstawie decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z 20 sierpnia 2004 r. Nr (...) (z późn. zm.) przedsiębiorca – (...) Spółka Jawna z siedzibą w D. uzyskał koncesję na obrót paliwami ciekłymi. Zgodnie z **warunkiem 2.2.2. koncesji**, koncesjonariuszowi nie wolno czynić przedmiotem obrotu paliw ciekłych określonych w niniejszej koncesji, których parametry jakościowe są niezgodne z parametrami wynikającymi z zawartych umów i z norm określonych obowiązującymi przepisami. Decyzją z 20 czerwca 2013 r. Nr (...) - (...), Prezes URE zmienił ww. decyzję z 20 sierpnia 2004 r., między innymi w ten sposób, że w **warunku 2.2.3. koncesji** przewidział, iż koncesjonariuszowi nie wolno czynić przedmiotem obrotu paliw ciekłych, których parametry jakościowe są niezgodne z parametrami określonymi obowiązującymi przepisami i wynikającymi z zawartych umów.

Spółka wykonuje przedmiotową działalność koncesjonowaną poprzez stację paliw - (...), zlokalizowaną w D. przy ul. (...). Koncesjonariusz nie dysponuje własnym pojazdem przeznaczonym do transportu zakupywanego paliwa.

Paliwo to jest kupowane od Przedsiębiorstwa Handlowo Usługowego (...) (dalej: (...)), które pośredniczy w handlu paliwem. Strony mają podpisaną stałą umowę handlową, ale (...) nie ma wyłączności na dostarczanie paliwa Spółce (...). Firma ta realizuje zamówienia na paliwo - przyjmuje zlecenie od kupującego, następnie wystawia zamówienie do hurtowni paliw (najczęściej (...) nr (...) w W., ewentualnie z rafinerii (...) lub J.) i wysyła zgłoszenie do firmy transportowej, która odpowiada za transport paliwa od hurtowni paliwowej do kupującego paliwo (np. na stację paliw). (...) nie wykonuje czynności związanych z dostawą paliwa i żaden z jej pracowników, czy przedstawicieli, nie jest obecny przy załadunku lub rozładunku paliwa. Firma transportowa odpowiada za paliwo od chwili jego pobrania z hurtowni do momentu spuszczenia na stacji. Firma transportowa przy odbiorze paliwa z hurtowni otrzymuje m.in. atest na każde paliwo.

Przy każdej dostawie Spółka (...) otrzymywała orzeczenia laboratoryjne, potwierdzające prawidłowe parametry oleju napędowego.

We wrześniu i październiku 2013 r. pojazdy, którymi transportowano paliwo do (...) nie były plombowane.

Formalnościami, związanymi z zamawianiem i odbiorem zamówionego paliwa na tę stację paliw, zajmowali się J. K. (1) i M. K..

Kierowca firmy transportowej dostarczał paliwo na stację paliw, gdzie był dokonywany pomiar paliwa, jego spuszczenie do zbiornika i ponowny pomiar oraz przekazanie dokumentacji (w tym list przewozowy, świadectwo jakości). Na podstawie skanu tych dokumentów, przesłanego za pomocą poczty elektronicznej, (...) wystawiało (...) faktury za zamówione paliwo.

(...)nie ma dodatkowych zbiorników do przechowywania paliwa. Dostarczane paliwo jest sprzedawane na bieżąco.

dowód: decyzja znak: (...), 4-7 akt admin.; decyzja znak: (...) - (...), k. 8-10 akt admin.; pisma przedsiębiorcy z 14.04.2014 r., z 1.08.2014 r., k. 74, 84-85 akt admin.; odwołanie, k. 9-12; przesłuchanie J. K. (1) w charakterze strony, k. 100-101 oraz protokół rozprawy 10.09.2019 r., 00:10:57-00:51:05; zeznania świadka M. N., protokół rozprawy z 4 kwietnia 2019 r. 00:00:42; zeznania świadka P. P., protokół rozprawy z 23 października 2018 r. 00:08:16-00:28:45; zeznania świadka S. G., protokół rozprawy z 23 października 2018 r. 00:29:21-00:40:44; zeznania świadka P. S., protokół rozprawy z 23 października 2018 r. 00:42:29-00:46:44; zeznania świadka B. S. protokół rozprawy z 23 października 2018 r. 00:48:10-01:04:12; zeznania świadka G. S., protokół rozprawy z 23 października 2018 r. 01:05:43-01:21:21; pismo przygotowawcze powoda z 6.11.2018 r., k. 295-296; przesłuchanie J. K. (2) w charakterze strony, protokół rozprawy 10.09.2019 r., 00:51:16-00:59:10; przesłuchanie M. K. w charakterze strony, protokół rozprawy 10.09.2019 r., 00:59:42-01:10:53.

W dniu 16 października 2013 r. inspektorzy, reprezentujący (...)Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w K., przeprowadzili kontrolę na stacji paliw eksploatowanej przez Spółkę (...) w D. przy ul. (...). Kontrolę przeprowadzono w obecności współnika – M. K.. W ramach czynności kontrolnych z urzędnika służącego do dystrybucji przy stanowisku (...)w obecności M. K., pobrano do zbadania próbki paliwa - próbki podstawowe i kontrolne oleju napędowego, przeznaczonego do obrotu handlowego z partii 21.174 litrów oleju napędowego w cenie 5,33 zł/l. Paliwo to pochodziło z dwóch dostaw, które miały miejsce 27 września i 14 października 2013 r., a wraz z dokumentami przewozowymi przedsiębiorca otrzymał od dostawcy orzeczenia laboratoryjne potwierdzające, że zakupione paliwo spełnia normy jakościowe. Paliwo dostarczone 27 września 2013 r. pochodziło od Grupy (...) S.A., zaś paliwo z dostawy z 14 października 2013 r. od (...) S.A.

Procedura pobrania próbek poprzedzona została odczytem licznika sumującego, następnie pobrano próbkę i próbkę kontrolną (4 litry + 0,8 litra) oleju napędowego z ww. urządzenia służącego do dystrybucji z zastosowaniem procedury opisanej w pkt 2 protokołu pobrania próbek paliw nr (...), wymaganej przepisami rozporządzenia Ministra Gospodarki z 1 września 2009 r. w sprawie sposobu pobierania próbek paliw ciekłych i biopaliw ciekłych (Dz. U. nr 147, poz. 1189 ze zm.). Według protokołu pobrania próbek paliw, sposób pobierania próbek paliw z urządzenia służącego do dystrybucji paliwa (odmierzacza) był następujący:

- a) końcówki przewodów wlewowych odmierzaczy dokładnie oczyszczono przy użyciu czystej, bawełnianej szmatki
- b) końcówkę przewodu wlewowego odmierzacza, a w przypadku pobierania próbek benzyn silnikowych lub biopaliw ciekłych stanowiących mieszanek benzyn silnikowych i bioetylenu także przystawkę do pobierania próbek, przepłukano co najmniej 4 litrami pobieranego paliwa. Paliwo to zlano do przygotowanego pojemnika,
- c) odpowiednią liczbę pojemników na próbki ustawiono obok odmierzacza,
- d) przed rozpoczęciem pobierania próbek spisano wskazania udostępnionego licznika paliwa na odmierzaczu,
- e) pojemniki na próbki były schłodzone, czyste i suche,
- f) do pojemnika na próbki, w przypadku pobierania próbek benzyn silnikowych, do przystawki do pobierania próbek umieszczonej w pozycji pionowej w pojemniku na próbki, wprowadzono końcówkę przewodu wlewowego odmierzacza,
- g) uruchomiono mechanizm pompujący paliwo,

h) pojemnik na próbki napełniono [uzupełnienie Sądu] maksymalnie czterema litrami paliwa, według wskazań licznika na odmierzaczu, a potem po [uzupełnienie Sądu] napełnieniu paliwem natychmiast zamknięto,

i) pojemnik przeznaczony na próbki do badania prężności par benzyn silnikowych o pojemności 1 litra wypełnia się próbką o objętości 70-80% tego pojemnika, a po napełnieniu paliwem natychmiast zamyka,

j) pojemnik przeznaczony na próbki do badań zawartości zanieczyszczeń w olejach napędowych, zanieczyszczeń stałych w biopaliwach ciekłych stanowiących mieszanek oleju napędowego i biokomponentów oraz zanieczyszczeń stałych w estrze stanowiącym paliwo o pojemności 1 litra wypełnia się próbką do 80-85% objętości tego pojemnika, a po napełnieniu natychmiast się zamyka,

k) szczelność zamkniętego pojemnika na próbki stwierdzono, odwracając go i trzymając w tej pozycji przez 30 sekund, nie stwierdzając nieszczelności.

Po stwierdzeniu, że paliwo z pojemników nie wycieka, dokonano ich zabezpieczenia plombami z napisem i logo „Inspekcja Handlowa”, w sposób uniemożliwiający otwarcie pojemnika oraz zaopatrzone w oznaczenia identyfikujące próbki w sposób uniemożliwiający ich usunięcie bez zniszczenia plomby. Próbki paliwa ON na czas transportu zabezpieczono w samochodzie.

Badanie próbki podstawowej, przeprowadzone przez akredytowane laboratorium - Zakład (...) w K., wykazało niespełnienie wymagań jakościowych oleju napędowego z uwagi na przekroczoną zawartość siarki, która wyniosła 42 mg/kg, przy normie ustalonej na max. 10 mg/kg i przy uwzględnieniu tolerancji wynoszącej 11,3 mg/kg.

Według protokołu przyjęcia próbki do badania nr (...), w ramach oceny szczelności, zabezpieczeń oraz prawidłowości dostarczenia próbek wskazano na ich prawidłowość (szczelny, prawidłowy).

dowód: Protokół kontroli (...), k. 15-18 akt admin.; Protokół pobrania próbek paliw nr (...), k. 19-21 akt admin.; Protokół pobrania próbek paliw ciekłych do użytku wewnętrznego Inspekcji Handlowej, k. 22-23 akt admin.; Protokół przyjęcia próbki/próbki kontrolnej paliwa/biopaliwa/ (...) do badań nr (...), k. 24 akt admin.; Sprawozdanie z badań nr (...), k. 25-26 akt admin.; Certyfikat akredytacji Nr (...) wraz z zakresem akredytacji, k. 44, 48-58; pismo przedsiębiorcy z 1.08.2014 r., k. 84-85 akt admin.; kopie faktur VAT nr (...) wraz z dokumentami przewozowymi i orzeczeniami laboratoryjnymi, k. 88-93 akt admin.

W dniu 28 października 2013 r. r. inspektorzy, reprezentujący (...) Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w K., ponownie przeprowadzili kontrolę na stacji paliw eksploatowanej przez Spółkę (...) w D. przy ul. (...). Kontrolę przeprowadzono w obecności współnika – M. K., którego powiadomiono o wynikach badania oleju napędowego pobranego 16 października 2013 r. W związku z nieprawidłowościami wykazanymi tymi badaniami oraz wobec braku nowych dostaw oleju napędowego od 16 października do 28 października 2013 r., dokonano zabezpieczenia oleju napędowego przeznaczonego do sprzedaży w ilości 2.376 l w cenie detalicznej 5,29 zł/l.

Na wniosek M. K. wykonane zostało badanie próbki kontrolnej oleju napędowego, które przeprowadziło akredytowane laboratorium (...) Sp. z o.o. w S.. Badanie to wykazało zawartość siarki rzędu 39,8 mg/kg, przy normie ustalonej na max. 10 mg/kg i przy uwzględnieniu tolerancji wynoszącej 11,3 mg/kg.

Według protokołu przyjęcia próbki kontrolnej do badań nr (...), przekazany pojemnik z próbką paliwa był szczelny, zabezpieczenia próbki były prawidłowe, plomby nienaruszone, dostarczenie próbki do badań było prawidłowe.

dowód: Protokół kontroli (...), k. 31-35 akt admin.; Protokół przekazania próbki kontrolnej nr (...), k. 28 akt admin.; Protokół przyjęcia próbki/próbki kontrolnej paliwa do badań nr (...), k. 29 akt admin.; Protokół z badań nr (...), k. 30 akt admin.; Certyfikat akredytacji Nr (...) wraz z zakresem akredytacji, k. 60-80.

Podczas kontroli na stacji paliw należącej do Spółki(...) w D. przy ul. (...), przeprowadzonej 14 listopada 2013 r., inspektorzy, reprezentujący (...) Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w K., przekazali M. K. (wspólnikowi

Spółki) protokół z wyników badań próbki kontrolnej paliwa oraz decyzję (...) Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej, którą zarządzono wycofanie z obrotu 2.376 l zabezpieczonego oleju napędowego.

dowód: Protokół kontroli (...), k. 36-39 akt admin.

Wszystkie protokoły z kontroli, przeprowadzonych 16 i 28 października 2013 r. oraz 14 listopada 2013 r., w tym także protokoły pobrania próbek paliw, zostały podpisane przez M. K. – współnika Spółki (...). Kontrolowany przedsiębiorca nie zgłosił uwag ani do treści protokołów, jak i uwag do protokołów kontroli lub ich załączników, pomimo pouczenia o istnieniu takiej możliwości.

dowód: Protokół kontroli (...), k. 15-18 akt admin.; Protokół kontroli (...), k. 31-35 akt admin.; Protokół kontroli (...), k. 36-39 akt admin.; Protokół pobrania próbek paliw nr (...), k. 19-21 akt admin.

Materiał pozostały po próbkach oleju napędowego, pobranych 16 października 2013 r. przez inspektorów Inspekcji Handlowej w K. na (...), został zniszczony przez odpowiednie laboratorium, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie procedurami.

dowód: pismo Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w K. z 9.11.2018 r., k. 302; pismo Instytutu (...)w K. z 11.12.2018 r., k. 328; pismo (...) Sp. z o.o. w S. z 20.12.2018 r., k. 332.

Po kontroli Inspekcji Handlowej, między 16 a 28 października 2013 r. J. K. (1) samodzielnie pobrał z węża i pistoletu próbkę ok. 3 litrów oleju napędowego, pochodzącego z tej samej partii paliwa, która była kontrolowana 16 października 2013 r. przez Inspekcję Handlową, który to olej znajdował się w zbiorniku zaplombowanym przez organy kontroli. M. K. zawiózł to paliwo do zbadania w laboratorium w W. w zakresie parametru zawartości siarki oraz gęstości w temperaturze 15°C.

Nie wykazano akredytacji dla ww. laboratorium.

Wyniki badania próbki paliwa, przyjętej do tego laboratorium 7 listopada 2013 r., nie wykazały naruszenia norm jakościowych co do wskazanych parametrów – zawartość siarki wyniosła 6,8 mg/kg. Ze sprawozdania z badań nr (...) z 7 listopada 2013 r., wykonanych przez Laboratorium (...) w W. wynika, że przedmiotem badania była próbka oleju napędowego o objętości 0,5 litra dostarczona w słoiku szklanym o pojemności 0,7 litra i „na życzenie klienta wyniki zostały podane bez niepewności dotyczących metod badań oraz pobierania próbek”.

Powód aktualnie nie posiada próbek oleju napędowego, pochodzącego z dostaw z 27 września i 14 października 2013 r.

dowód: okoliczności bezsporne; pismo przygotowawcze powoda z 6.11.2018 r., k. 295-296; Sprawozdanie z badań nr (...), k. 77 akt admin. oraz k. 297; przesłuchanie J. K. (1) w charakterze strony, k. 100-101, oraz protokół rozprawy 10.09.2019 r., 00:10:57-00:51:05; przesłuchanie M. K. w charakterze strony, protokół rozprawy 10.09.2019 r., 00:59:42-01:10:53.

Od czasu ujawnienia przez Inspekcję Handlową w 2013 r. nieprawidłowości w zakresie jakości paliwa oferowanego na stacji paliw w D. przy ul. (...), (...)Spółka Jawna we własnym zakresie przekazuje wybiórczo próbki paliwa do badań laboratoryjnych, celem weryfikacji wybranych parametrów jakościowych oleju napędowego.

dowód: pisma przedsiębiorcy z 14.04.2014 r., z 1.08.2014 r., k. 74, 84-85 akt admin.; sprawozdania z badań zleconych przez przedsiębiorcę, k. 75-77 akt admin.; przesłuchanie J. K. (1) w charakterze strony, k. 100-101, oraz protokół rozprawy 10.09.2019 r., 00:10:57-00:51:05.

Pismem z 27 lutego 2014 r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zawiadomił Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki o oferowaniu na (...) w D. przy ul. (...), paliw niespełniających wymagań jakościowych określonych w stosownych przepisach prawa.

dowód: pismo znak: (...), k. 13-14 akt admin.

W dniu 17 lipca 2014 r. Prezes URE wszczął z urzędu postępowanie administracyjne w sprawie wymierzenia kary pieniężnej przedsiębiorstwu energetycznemu: (...) Sp. J. z siedzibą w D., za przewinienie wymienione w art. 56 ust. 1 pkt 12 PE, w związku z naruszeniem warunków koncesji na obrót paliwami ciekłymi.

dowód: Zawiadomienie o wszczęciu postępowania, k. 1-2 akt admin.

Pismem z 1 sierpnia 2014 r. Spółka (...) powiadomiła Prezesa URE, iż zrealizowała decyzję (...) Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w przedmiocie wycofania z obrotu 2.376 l oleju napędowego, poprzez utylizację tego paliwa, na dowód czego przedstawiła fakturę VAT oraz „Protokół wytworzenia odpadów”.

dowód: pismo przedsiębiorcy z 1.08.2014 r., k. 84-85 akt admin.; faktura VAT nr (...), k. 86 akt admin.; Protokół wytworzenia odpadów, k. 87 akt admin.

Wspólnicy Spółki (...) Spółka Jawna uzyskali w roku 2013 przychód z działalności gospodarczej wielkości (...) zł, w tym przychód z działalności koncesjonowanej, polegającej na obrocie paliwami ciekłymi, w wysokości (...) zł. W danym okresie osiągnięto zysk z działalności gospodarczej ogółem w wysokości (...) zł

W roku 2016 przychód Spółki z działalności gospodarczej wyniósł (...) zł, a dochód (...) zł.

W latach 2013-2016 wskaźniki rentowności działalności Spółki kształtowały się na następującym poziomie: w roku 2013 – (...); w roku 2014 – (...); w roku 2015 – (...); w roku 2016 – (...).

W dacie wydania zaskarżonej decyzji Spółka (...) posiadała kredyty obrotowe na rachunku bieżącym w łącznej wysokości około (...) zł.

dowód: okoliczności bezsporne; oświadczenia o wysokości przychodu i zysku uzyskanego w 2013 r., k. 42, 51-52 akt admin.; zestawienie sprzedaży, k. 47-50 akt admin.; rachunek zysków i strat i bilans za rok 2013, k. 53-55 akt admin.; informacja o wysokości dochodu (straty) z pozarolniczej działalności gospodarczej w roku podatkowym 2013, k. 56-70 akt admin.; analiza rentowności Spółki za okres 2010-2014, k. 84; umowy kredytowe, k. 85-98; oświadczenie o wysokości przychodu za I półrocze 2014 r., k. 99 akt admin.; zestawienie sprzedaży, k. 100-102 akt admin.; rachunek zysków i strat i bilans na 30.06.2014 r., k. 103-105 akt admin.; informacja o wysokości dochodu (straty) z pozarolniczej działalności gospodarczej w roku podatkowym 2016, k. 186-187; wyszczególnienie wskaźników rentowności za lata 2013-2016, k. 188.

Powyżej opisany stan faktyczny znajduje oparcie we wszystkich przeprowadzonych dowodach, które zostały przywołane przy ustalaniu podstawy faktycznej rozstrzygnięcia. Sąd przyznał moc dowodową wszystkim zgromadzonym w sprawie dokumentom, uznając je za wiarygodne. Część z nich stanowiła wprawdzie kserokopie lub skany, jednak Sąd nie powziął z tego względu wątpliwości, co do ich wartości dowodowej.

Co do zasady, Sąd dał wiarę zeznaniom przesłuchanych świadków (tj. P. P., S. G., P. S., B. S., G. S. i M. N.) oraz przesłuchanych w charakterze strony powodowej współników powodowej Spółki (tj. J. K. (1), J. K. (2) i M. K.), uznając te zeznania za wiarygodne, spójne i korespondujące z dokumentami zawartymi w aktach sprawy.

Sąd nie dał jednak wiary zeznaniom J. K. (1), złożonym na rozprawie 10 września 2019 r., w zakresie, w jakim utrzymywał on, że powodowa Spółka zlecała przeprowadzenie badań paliwa jeszcze przed rokiem 2013, od początku istnienia stacji paliw (tj. od 1995 r.). Zeznania te pozostają bowiem w sprzeczności z zeznaniami złożonymi przez J. K. (1) na rozprawie 13 stycznia 2016 r. (k. 100-101), czy pismami strony powodowej z 14 kwietnia i 1 sierpnia 2014 r. (k. 74 i 84-85 akt admin.) oraz z 6 listopada 2018 r. (k. 295-296), z których wynika, że Spółka (...) we własnym zakresie przekazuje wybiórczo próbki paliwa do badań dopiero od czasu ujawnienia nieprawidłowości przez Inspekcję Handlową w 2013 r.

Za niewiarygodne uznano także zeznania świadka B. S., co do tego, że wszystkie pojazdy transportujące paliwo na (...) były plombowane. Zeznanie to jest sprzeczne z pozostałym materiałem dowodowym sprawy, w tym z zeznaniami pozostałych świadków, czy przesłuchanych w charakterze strony powodowej wspólników Spółki (...). Nadto, sam świadek zaznaczył, że nie interesował się szczególnie plombami transportu, co sugeruje, że nie dysponuje w tym zakresie miarodajnymi informacjami.

Sąd oddalił wniosek powoda o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego na okoliczność, iż paliwo pobrane na stacji paliw powoda podczas kontroli 16 października 2013 r., spełniało wszystkie normy przewidziane w przepisach. Przeprowadzenie tego dowodu jest bowiem niemożliwe, z uwagi na zniszczenie pozostałości pobranych próbek przez laboratoria, jak i aktualne niedysponowanie przez powoda próbkami oleju napędowego, pobranymi przez niego z tej samej partii paliwa, co próbki pobrane przez kontrolerów Inspekcji Handlowej.

Oddaleniu podlegał również wniosek powoda o przeprowadzenie tego rodzaju dowodu na okoliczność prawidłowości procedury związanej z pobraniem próbek paliwa podczas kontroli przeprowadzonej na stacji paliw powodowej Spółki. Weryfikacja zachowania przez organ kontroli wymaganej procedury w zakresie pobrania próbek paliw nie wymaga wiadomości specjalnych i może zostać przeprowadzona przez Sąd w oparciu o protokoły kontroli, w tym protokoły pobrania próbek kontrolowanego paliwa, które bez zastrzeżeń zostały podpisane przez przedstawiciela powodowej Spółki.

Sąd oddalił, jako spóźniony, wniosek strony powodowej o ponowne przesłuchanie świadka M. N. na okoliczność zachowania należytej staranności przez wspólników stacji paliw przy dostawie paliwa, którego jakość jest kwestionowana przez stronę przeciwną, w tym w związku z dokumentami związanymi z dostawą. Strona powodowa miała możliwość wnioskowania o okazanie świadkowi danych dokumentów podczas jego pierwszego przesłuchania, które odbyło się w drodze pomocy prawnej. Powód złożył przez pełnomocnika procesowego pismo, w którym sformułowano pytania do świadka M. N., przesłuchiwanego na tę samą okoliczność, co wskazana w aktualnym wniosku dowodowym. Nie było zatem przeszkód, by już wówczas zawniósł o okazanie świadkowi dokumentów związanych z dostawą, tym bardziej, że rozprawę wyznaczono z kilkumiesięcznym wyprzedzeniem.

Po ponownym rozpatrzeniu sprawy Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Odwołanie podlegało uwzględnieniu w zakresie, w jakim zmierzało do obniżenia wysokości kary pieniężnej nałożonej na powodową Spółkę.

W myśl art. 32 ust. 1 pkt 4 PE, wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie obrotu paliwami ciekłymi wymaga uzyskania koncesji. Fakt reglamentowania wykonywania określonego rodzaju działalności oznacza poddanie jej szczególnym rygorom, uzasadnionym koniecznością ochrony określonych dóbr oraz stanowi swoistą gwarancję Państwa, że działalność ta będzie prowadzona zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Obrót paliwami ciekłymi, uregulowany w przepisach prawa energetycznego, jest obrotem koncesjonowanym i sformalizowanym przede wszystkim ze względu na ochronę interesów przedsiębiorców i konsumentów. Koncesja jest widocznym wyrazem rękojmi dla tych podmiotów, co do skuteczności ochrony przez państwo takich dóbr jak życie i zdrowie, środowisko, bezpieczeństwo energetyczne, czy równowagę interesów przedsiębiorców energetycznych i odbiorców paliw.

Decyzję zaskarżoną w niniejszej sprawie wydano w stanie prawnym, w którym obowiązywała ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, zaś w ujęciu art. 50 pkt 2 tej ustawy, rękojmia jest zapewnieniem ze strony państwa, że przedsiębiorca wykonuje i będzie wykonywał prawidłowo działalność objętą koncesją. Tego rodzaju zapewnienie wiąże się ściśle z powinnością przedsiębiorcy bezwzględnego respektowania norm prawnych związanych z działalnością koncesjonowaną oraz postanowień samej koncesji.

Koncesja jest decyzją administracyjną, aktem publicznoprawnym, którego przedmiotem jest udzielenie uprawnień publicznoprawnych, regulowanych przepisami prawa publicznego, ukierunkowanymi na ochronę interesu publicznego. Jest również zobowiązaniem przedsiębiorcy do prowadzenia działalności koncesjonowanej w sposób

zgodny z postanowieniami decyzji koncesyjnej i przepisami prawa. Realizacja postanowień koncesji stanowi podstawowy obowiązek koncesjonariusza (zob. wyrok SOKiK z 24.3.2016 r., sygn. akt XVII AmE 156/15, niepubl.).

Konsekwencją naruszenia warunków koncesji jest sankcja określona w art. 56 ust. 1 pkt 12 PE, według którego, karze pieniężnej podlega ten, kto nie przestrzega obowiązków wynikających z koncesji. Wbrew stanowisku prezentowanemu przez powoda w odwołaniu, zgodnie z utrwalonym poglądem orzecznictwa, podzielanym także przez Sąd orzekający w niniejszym składzie, odpowiedzialność ponoszona na podstawie wskazanego powyżej przepisu ma charakter obiektywny i wynika z samego faktu naruszenia określonych norm prawnych – w tym przypadku norm prawa energetycznego (tak np. Sąd Najwyższy w uzasadnieniach wyroków z 4.11.2010 r., sygn. akt III SK 21/10, System Informacji Prawnej LEX nr 737390 oraz z 1.06.2010 r., sygn. akt III SK 5/10, System Informacji Prawnej LEX nr 622205). Z tego też względu, odpowiedzialność ta istnieje w oderwaniu od winy, tj. dla ustalenia tej odpowiedzialności nie jest konieczne wykazanie zawinionego zachowania przedsiębiorcy, lecz wystarcza stwierdzenie faktu zaistnienia określonego naruszenia prawa, czyli bezprawności. W związku z tym, przepis art. 56 ust. 1 pkt 12 PE stanowi samodzielną podstawę do wymierzenia przedsiębiorcy kary pieniężnej za nieprzestrzeganie warunków udzielonej koncesji. Natomiast stopień zawinienia podmiotu, który naruszył warunki koncesji uwzględnia się - stosownie do art. 56 ust. 6 PE – dopiero przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej. Wina nie stanowi więc przesłanki decydującej o samej zasadzie odpowiedzialności administracyjnej.

Zgodnie z warunkiem 2.2.3. koncesji na obrót paliwami ciekłymi, uzyskanej decyzją Prezesa URE z 20 sierpnia 2004 r., powodowi – jako koncesjonariuszowi - nie wolno czynić przedmiotem obrotu paliw ciekłych, których parametry jakościowe są niezgodne z parametrami określonymi obowiązującymi przepisami i wynikającymi z zawartych umów. W ocenie Sądu, treść powołanego warunku koncesji w sposób wystarczająco precyzyjny i kompletny określa wymogi, jakim powinno odpowiadać paliwo wprowadzane do obrotu przez powoda. Koncesja w sposób jednoznaczny wskazuje, że powód nie może czynić przedmiotem obrotu paliwa, które nie odpowiada normom jakościowym wynikającym z przepisów prawa. Natomiast w dacie przeprowadzania kontroli na stacji paliw powoda, której dotyczy przedmiotowa sprawa, obowiązywało Rozporządzenie Ministra Gospodarki z 9 grudnia 2008 r. w sprawie wymagań jakościowych dla paliw ciekłych.

Mając na uwadze stanowisko przedstawione przez Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z 20 marca 2018 r., wydanego w sprawie o sygn. akt III SK 14/17 (System Informacji Prawnej LEX nr 2522946) - które to stanowisko Sąd Okręgowy w niniejszym składzie w pełni podziela i przyjmuje za swoje – należy stwierdzić, że powyżej przywołany warunek udzielonej powodowi koncesji, jest obowiązkiem wynikającym z koncesji w rozumieniu art. 56 ust. 1 pkt 12 PE, ponieważ zawiera wyraźnie sformułowany zakaz, a zatem obowiązek, nieczynienia przedmiotem obrotu paliw ciekłych o parametrach jakościowych niezgodnych z parametrami określonymi obowiązującymi przepisami i wynikającymi z zawartych przez koncesjonariusza umów. Nadto, przedmiotowy zakaz (obowiązek) został określony w treści decyzji koncesyjnej i stanowi konkretyzację ustawowego obowiązku wprowadzania do obrotu tylko tych paliw, które spełniają wymagania jakościowe, określone dla danego rodzaju paliwa ze względu na ochronę środowiska, wpływ na zdrowie ludzi oraz prawidłową pracę silników zamontowanych w pojazdach (art. 3 ust. 1 ustawy z 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw). W warunku 2.2.3. decyzja koncesyjna konkretyzuje powyższy obowiązek ustawowy w zakresie podmiotowym, poprzez uczynienie adresatem obowiązku indywidulanie oznaczonego przedsiębiorcy – tj. powoda i w zakresie przedmiotowym, poprzez określenie jednego z zakazanych ustawą zachowań przedsiębiorcy, tj. wprowadzania do obrotu paliw niespełniających określonymi przepisami prawa wymagań jakościowych oraz jednego z rodzajów paliw, jakim jest paliwo ciekłe. Nadto, analizowany warunek nakłada na koncesjonariusza obowiązek nie wynikający z żadnych przepisów prawa, a polegający na niewprowadzaniu do obrotu także paliwa niespełniającego wymagań jakościowych określonych w zawartych przez niego umowach. Powyższe ustalenia prowadzą do wniosku, że warunek 2.2.3. udzielonej powodowi koncesji posiada strukturę obowiązku prawnego, stanowiącego konkretyzację podmiotowo-przedmiotową obowiązku wynikającego z art. 3 ust. 1 ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw. Istota tego warunku sprowadza się bowiem do obowiązku nieczynienia przedmiotem obrotu paliw ciekłych, których parametry jakościowe nie

odpowiadają wymogom określonym przez przepisy prawa i wiążące koncesjonariusza umowy. Koncesja zawierająca tego rodzaju warunek, stanowi bezpośrednie źródło tego obowiązku prawnego.

Sąd Okręgowy pragnie przy tym zaznaczyć, że znane mu jest odmienne stanowisko, co do wykładni pojęcia naruszenia warunków koncesji w związku z wprowadzeniem do obrotu paliw nie spełniających wymogów jakościowych, określonych w wyżej przywołanym rozporządzeniu, wyrażone przez Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z 27 lutego 2019 r. (sygn. akt I NSK 13/18, System Informacji Prawnej LEX nr 2643250) oraz wyroku z 6 października 2011 r. (sygn. akt III SK 18/11, System Informacji Prawnej LEX nr 1108488). Niemniej jednak, z wyżej wymienionych powodów, Sąd orzekający w niniejszym składzie stanowiska tego nie podziela.

Wskazać należy, że wykonywanie działalności koncesjonowanej, polegającej na obrocie paliwami ciekłymi, oznacza dla koncesjonariusza obowiązek stosowania nie tylko przepisów prawa energetycznego, ale i wielu przepisów wykonawczych, zawierających szczegółowe normy techniczne w zakresie jakości paliw, bezpieczeństwa i higieny pracy, jak i wyposażenia stacji paliw, w tym urządzeń pomiarowych. Istotne jest także to, że koncesje udzielane są przedsiębiorcom na wieloletnie okresy. Przyjęcie stanowiska zaprezentowanego przez Sąd Najwyższy w sprawie o sygn. akt III SK 18/11 oznaczałoby, że Prezes URE zobowiązany byłby w taki sposób skonkretyzować treść decyzji koncesyjnej, aby przenieść do niej wszystkie obowiązki, wynikające z przepisów wykonawczych i tylko wówczas byłaby podstawa do zastosowania art. 56 ust. 1 pkt. 12 PE. Natomiast, w ocenie Sądu Okręgowego w tym składzie, nie tylko nie wynika to z obowiązujących przepisów, ale także przyjęcie takiej koncepcji spowoduje chaos na rynku regulowanym i w konsekwencji będzie godzić w prawa konsumenta, który nie ma przecież żadnej możliwości skontrolowania, czy na danej stacji paliw przestrzegane są przepisy prawa, w tym wymogi dotyczące jakości paliw, czy parametrów urządzeń pomiarowych, jak również przepisy z zakresu bezpieczeństwa dla osób i mienia. Jeżeli Prezes URE nie będzie miał narzędzi do egzekwowania należytego wykonywania obowiązków koncesyjnych, ostatecznie w negatywny sposób odbije się to na konsumentach, którzy są słabszymi uczestnikami rynku. Ponadto, wyrażając swój pogląd, Sąd Najwyższy nie wskazał, w jaki sposób Prezes URE powinien formułować treść koncesji, aby przepis art. 56 ust. 1 pkt 12 PE nie był martwy. Oznacza to, że Prezes URE, aby zapewnić skuteczną ochronę wszystkim uczestnikom rynku i jednakowe traktowanie wszystkich przedsiębiorców powinien wszcząć z urzędu postępowania administracyjne we wszystkich sprawach w których, została udzielona koncesja i wydać nowe decyzje koncesyjne, do których przeniesie treść przepisów wykonawczych, określających obowiązki koncesjonariusza. Rodzi to pytanie o racjonalność takich działań i czytelność decyzji koncesyjnych. Pytanie to jest szczególnie istotne w kontekście materii, której to dotyczy, częstych zmian w obszarze przepisów prawa administracyjnego, odnoszących się do funkcjonowania działalności koncesjonowanej. Jeżeli Prezes URE nie będzie mógł - przy takich zapisach decyzji koncesyjnych, jakie funkcjonują obecnie w obrocie - skutecznie egzekwować przestrzegania obowiązujących przepisów, to w jaki sposób będzie mógł zabezpieczyć interesy konsumentów i czy nie doprowadzi to do tego, że jedynym instrumentem będzie pozbawianie koncesjonariuszy koncesji w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w wykonywaniu przez nich działalności.

Dodatkowo, należy także mieć na uwadze, że pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w przywołanym wyżej orzeczeniu nie został powszechnie zaakceptowany w orzecznictwie (zob. np. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 2 października 2018 r., sygn. akt VII AGa 1388/18, niepubl.).

W odwołaniu od decyzji Prezesa URE z 27 listopada 2014 r. strona powodowa zaprzeczyła, aby wprowadziła do obrotu olej napędowy nie spełniający wymogów jakościowych dla paliw ciekłych, kwestionując sposób pobrania i prawidłowość zabezpieczenia próbki pobranej do badania przez przedstawicieli Inspekcji Handlowej 16 października 2013 r. Zdaniem strony, na nieprawidłowości te wskazują różne wyniki zawartości siarki w badaniu podstawowym i kontrolnym weryfikowanej partii paliwa.

Ustosunkowują się do powyższego Sąd Okręgowy stwierdza, że Prezes URE był uprawniony do dokonania ustaleń faktycznych, w zakresie naruszenia warunku koncesji, w oparciu o dokumenty przedstawione przez właściwe organy kontroli jakości paliw, tj. w tym przypadku przez Inspekcję Handlową. Stosownie do treści art. 16 ust. 1 ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw, kontrolę jakości paliw u przedsiębiorców oraz biopaliw ciekłych u rolników wytwarzających je na własny użytek przeprowadza inspektor po okazaniu legitymacji służbowej

oraz doręczeniu upoważnienia do przeprowadzania kontroli jakości paliw, wydanego przez wojewódzkiego inspektora Inspekcji Handlowej. W art. 28a PE przewidziano natomiast, że organ przeprowadzający kontrolę przedsiębiorstwa energetycznego, informuje Prezesa URE o stwierdzonych naruszeniach prawa, mogących stanowić naruszenia warunków wykonywania działalności określonych w koncesji lub w przepisach regulujących działalność gospodarczą objętą koncesją. Powyżej przywołane unormowania prawne wskazują jednoznacznie na to, że – wbrew sugestiom powoda zawartym w odwołaniu, jakoby w niniejszej sprawie Prezes URE zlecał przeprowadzenie badań – organ ten nie jest legitymowany do przeprowadzenia kontroli jakości paliw. Informuje się go natomiast o stwierdzonych podczas tego rodzaju kontroli nieprawidłowościach w wykonywaniu działalności polegającej na obrocie paliwami, by jako organ koncesyjny podjął odpowiednie, przewidziane prawem działania. Przepis art. 75 § 1 k.p.a. nakazuje dopuścić jako dowód wszystko, co może przyczynić się do wyjaśnienia sprawy, a nie jest sprzeczne z prawem, przy czym dowodem mogą być w szczególności dokumenty, zeznania świadków, opinie biegłych oraz oględziny. Oczywistym jest zatem, że skoro Prezes URE nie przeprowadza kontroli jakości paliw, to może - a zazwyczaj wręcz musi - w zakresie stwierdzonych nieprawidłowości opierać się na dokumentach pochodzących od organu, który taką kontrolę przeprowadził, o ile tylko dokumenty te nie zostały uprzednio skutecznie zakwestionowane przez kontrolowanego przedsiębiorcę. Przepisy ustawy o Inspekcji Handlowej (art. 20) przewidują bowiem możliwość zgłoszenia przez kontrolowany podmiot zastrzeżeń odnośnie prowadzonej kontroli. Natomiast Prezes URE nie jest uprawniony do negowania wyników postępowania prowadzonego przez Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej, czy inny właściwy organ kontroli (np. Służbę Celną). Jeżeli zatem powód miał jakiegokolwiek uwagi i zastrzeżenia do czynności kontrolnych, podejmowanych na eksploatowanej przez niego stacji paliw oraz do dokonanych w ich następstwie ustaleń, powinien był je zgłosić organowi kontroli. Bezspornym jest, że mimo istnienia takiej możliwości, powód tego nie uczynił, ograniczając się jedynie do wystąpienia o zbadanie próbki kontrolnej paliwa. Sąd zaś ustalił, że wszystkie protokoły z kontroli, przeprowadzonych 16 i 28 października 2013 r. oraz 14 listopada 2013 r., w tym także protokoły pobrania próbek paliw, zostały podpisane przez M. K. – współnika Spółki (...). Kontrolowany przedsiębiorca nie zgłosił uwag, ani do treści protokołów, ani do protokołów kontroli lub ich załączników, pomimo pouczenia o istnieniu takiej możliwości. Zakwestionowanie przez powoda ustaleń poczynionych przez inspektorów Inspekcji Handlowej i w dalszej kolejności przez Prezesa URE, odnośnie do wyników badania oleju napędowego oferowanego do sprzedaży na (...), nastąpiło dopiero w odwołaniu od decyzji Prezesa URE z 27 listopada 2014 r.

Zgodnie z art. 244 § 1 k.p.c., dokumenty urzędowe, sporządzone w przepisanej formie przez powołane do tego organy władzy publicznej i inne organy państwowe w zakresie ich działania, stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Przepis ten normuje formalną moc dowodową dokumentu urzędowego i nakazuje traktować jako udowodnioną jedynie jego treść. Natomiast materialna moc dowodowa tego rodzaju dokumentu i jego znaczenie dla wyniku sprawy podlega zasadzie swobodnej oceny dowodów, zgodnie z art. 233 k.p.c. Odnośnie do formalnej mocy dokumentu urzędowego, to kodeks nakazuje więc traktować jego treść jako udowodnioną, nie przesądzając znaczenia dokumentu dla wyniku procesu. Dokument urzędowy, spełniający wymogi z art. 244 § 1 k.p.c., korzysta z domniemania prawdziwości (autentyczności) oraz domniemania zgodności z prawdą tego, co zostało w nim urzędowo zaświadczone. Przez to drugie domniemanie dokument urzędowy staje się najbardziej wiarygodnym środkiem dowodowym w postępowaniu cywilnym, mającym dla sądu często decydujące znaczenie. Wskazane domniemania, to domniemania prawne ustanowione ustawą procesową, które są wzruszalne, gdyż mogą być obalone w sposób przewidziany w art. 252 k.p.c., tj. przez zaprzeczenie prawdziwości dokumentu lub przez udowodnienie, że oświadczenie organu zawarte w danym dokumencie urzędowym, wystawionym przez ten organ, jest niezgodne z prawdą (zob. T. Ereciński, komentarz do art. 244 k.p.c., System Informacji Prawnej LEX). Ciężar dowodu przy obalaniu domniemań, z których korzystają dokumenty urzędowe, reguluje przywołany już art. 252 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem, to ta strona, która zaprzecza prawdziwości dokumentu urzędowego albo twierdzi, że zawarte w nim oświadczenia organu, od którego dokument ten pochodzi, są niezgodne z prawdą, powinna okoliczności te udowodnić.

W niniejszej sprawie ustalenia Prezesa URE, poczynione w zaskarżonej decyzji odnośnie do jakości oleju napędowego oferowanego na (...)w dniu 16 października 2013 r., oparto na protokołach kontrolnych, dotyczących badania próbek tego paliwa, obejmujących w szczególności protokoły pobrania próbek paliwa przez Inspekcję Handlową oraz protokoły ich przekazania i przyjęcia do badań, a także sprawozdania z tych badań, wykonanych przez akredytowane

laboratoria. Dokumenty te mają walor dokumentów urzędowych i – jak wskazał Sąd Apelacyjny w uzasadnieniu wyroku z 27 marca 2018 r., wydanego w niniejszej sprawie - stanowią dowód tego, że dane próbki zostały pobrane oraz jaki był skład kontrolowanego paliwa.

Z dokumentu „Sprawozdanie z badań nr (...)”, dotyczącego badania próbki podstawowej oleju napędowego przeprowadzonego 21 października 2013 r. przez akredytowane laboratorium - Zakład (...) w K. wynika, że zawartość siarki w paliwie wynosiła 42 mg/kg, przy normie ustalonej na max. 10 mg/kg i przy uwzględnieniu tolerancji wynoszącej 11,3 mg/kg.

Natomiast z dokumentu „Protokół z badań nr (...)”, dotyczącego weryfikacji próbki kontrolnej paliwa przez akredytowane laboratorium (...) Sp. z o.o. w S., zakończonej 12 listopada 2013 r. wynika, że zawartość siarki wyniosła 39,8 mg/kg, przy normie ustalonej na max. 10 mg/kg i przy uwzględnieniu tolerancji wynoszącej 11,3 mg/kg.

Skoro więc powód zakwestionował wyniki tych badań twierdząc, że kontrolowane paliwo spełniało normy jakości przewidziane dla paliwa ciekłego, winien był to udowodnić. To na powodzie spoczywał obowiązek przedstawienia dowodów, które wskazywałyby na to, że w niniejszej sprawie nie doszło do naruszenia norm jakości paliwa ciekłego, oferowanego przez powoda na kontrolowanej stacji paliw, czy też że doszło do naruszenia procedur poboru, przechowywania i transportu próbek paliwa w ten sposób, że miało to wpływ na wyniki badań laboratoryjnych, przeprowadzonych na zlecenie Inspekcji Handlowej. W ocenie Sądu, powód takich dowodów nie przedstawił, co oznacza, że nie sprostął wskazanemu obowiązkowi. Przede wszystkim wynikało to ze spóźnionego zakwestionowania przez powoda procedury pobrania, zabezpieczenia i przekazania do laboratorium oraz samego wyniku badania próbek paliwa, tj. dopiero w odwołaniu od decyzji Prezesa URE zaskarżonej w niniejszej sprawie. Uniemożliwiło to bowiem weryfikację wyników badań zleconych przez organ kontroli za pomocą dowodu z opinii biegłego, z uwagi na zniszczenie pozostałości materiału pobranego przez przedstawicieli Inspekcji Handlowej 16 października 2013 r., jak i brak próbek pochodzących z tej samej kontrolowanej partii paliwa, pobranych samodzielnie przez powoda.

W ocenie Sądu Okręgowego, pobranie, zabezpieczenie i transportu próbek paliwa (ON), uzyskanych przez przedstawicieli Inspekcji Handlowej 16 października 2013 r. na stacji paliw powoda, nastąpiło w sposób zgodny z obowiązującymi w tym zakresie procedurami. W punkcie 2 Załącznika do rozporządzenia Ministra Gospodarki z 1 września 2009 r. w sprawie sposobu pobierania próbek paliw ciekłych i biopaliw ciekłych, określono:

2. Sposób pobierania próbek z urządzenia służącego do dystrybucji, zwanego dalej „odmierzaczem”.

2.1. Końcówkę przewodu wlewowego odmierzacza należy dokładnie oczyścić za pomocą czystej, bawełnianej szmatki.

2.2. Końcówkę przewodu wlewowego odmierzacza, a w przypadku pobierania próbek benzyn silnikowych lub biopaliw ciekłych stanowiących mieszanek benzyn silnikowych i bioetanolu także przystawkę do pobierania próbek, należy przepłukać co najmniej 4 litrami pobieranego paliwa. Paliwo to należy zlewać do przygotowanego pojemnika.

2.2.1. Przystawka do pobierania próbek powinna być:

1) wyposażona w przewód powietrzny, umożliwiający dopływ powietrza do czujnika urządzenia odcinającego dopływ paliwa, lub

2) luźno dopasowana, umożliwiając dopływ powietrza - przez szczeliny między końcówką przewodu wlewowego odmierzacza a przystawką do pobierania tych próbek - do czujnika urządzenia odcinającego dopływ paliwa.

3) wykonana z materiału przewodzącego elektryczność i niepowodującego iskrzenia.

2.3. Odpowiednią liczbę pojemników przeznaczonych na próbki należy ustawić obok odmierzacza, z którego będą pobierane próbki.

2.4. Pojemniki przeznaczone na próbki powinny spełniać wymagania określone w pkt 1.4-1.4.9 i 1.5.

2.5. Przed rozpoczęciem pobierania próbek należy zapisać wskazania licznika paliwa na odmierzaczu.

2.6. W przypadku pobierania próbek benzyn silnikowych lub biopaliw ciekłych stanowiących mieszanek benzyn silnikowych i bioetanolu, w pojemniku przeznaczonym na próbkę należy umieścić, w pozycji pionowej, przystawkę do pobierania próbek w taki sposób, aby sięgała dna pojemnika.

2.7. Do pojemnika przeznaczonego na próbkę, a w przypadku pobierania próbek benzyn silnikowych lub biopaliw ciekłych stanowiących mieszanek benzyn silnikowych i bioetanolu do przystawki do pobierania próbek umieszczonej w pojemniku przeznaczonym na próbkę, należy wprowadzić końcówkę przewodu wlewowego odmierzacza.

2.7.1. Jeżeli stosuje się przystawkę do pobierania próbek wyposażoną w przewód powietrzny, należy upewnić się, że jest on połączony z czujnikiem urządzenia odcinającego dopływ paliwa.

2.8. Należy uruchomić mechanizm pompujący paliwo.

2.8.1. Jeżeli stosuje się przystawkę do pobierania próbek luźno dopasowaną, należy zachować takie natężenie przepływu paliwa, aby zapobiec jego rozlewaniu, gdy wystąpi turbulencja w jego przepływie.

2.8.2. Jeżeli urządzenie odcinające dopływ paliwa jest wyłączone, należy zwrócić uwagę, aby nie przepełnić pojemnika przeznaczonego na próbkę.

2.9. Pojemnik przeznaczony na próbkę należy:

1) napełnić maksymalnie 4 litrami paliwa, z zastrzeżeniem pkt 1.4.4 i 1.4.8;

2) po napełnieniu paliwem natychmiast zamknąć, stosując zamknięcie zapewniające niezmienną jakość próbek.

2.9.1. W zakresie sprawdzania szczelności zamkniętego pojemnika przeznaczonego na próbkę stosuje się wymagania określone w pkt 1.7 i 1.7.1.

2.10. Szczegółowy sposób postępowania przy pobieraniu próbek, postępowanie z próbkami oraz wymagania bezpieczeństwa określa norma PN-EN 142

Z ustaleń stanu faktycznego, poczynionych przez Sąd w oparciu o podpisane i niezakwestionowane przez przedstawiciela powoda protokoły: kontroli, pobrania próbek paliwa, przyjęcia próbek do badania oraz sprawozdania z badań próbek paliwa, wynika, że spełnione zostały wymagania w zakresie pobrania, zabezpieczenia i transportu próbek paliw pobranych przez Inspekcję Handlową.

Jeśli zaś chodzi o kwestię różnych wyników zawartości siarki w badaniu podstawowym (42 mg/kg) i kontrolnym (39,8 mg/kg) weryfikowanej partii paliwa - co, zdaniem powoda, świadczy o nieprawidłowościach w poborze, zabezpieczeniu próbek i samym badaniu – to zdaniem Sądu, rozbieżność ta może wynikać chociażby z upływu czasu pomiędzy pierwszym a drugim badaniem, na skutek którego paliwo zmienia swoje właściwości. Istotne jest natomiast to, że te rozbieżności w wynikach są niewielkie i oba wskazują na znaczne przekroczenie dopuszczalnych norm (około 200%).

Z kolei wynik badania, przeprowadzonego na zlecenie powoda 7 listopada 2013 r. przez Laboratorium (...) w W., które wykazało mieszczącą się w normie zawartość siarki (6,8 mg/kg), w ocenie Sądu, nie mógł stanowić podstawy do poczynienia odmiennych ustaleń od tych, których dokonał organ kontroli jakości paliw, a następnie Prezes URE. Wynika to z tego, że – po pierwsze, nie wykazano, by pobranie i zabezpieczenie przez powoda próbki paliwa nastąpiło z zachowaniem procedur przewidzianych w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z 1 września 2009 r. w sprawie sposobu pobierania próbek paliw ciekłych i biopaliw ciekłych. Należy przy tym odnotować, że ze sprawozdania z badań nr (...) wynika, że przedmiotem badania była próbka oleju napędowego o objętości 0,5 litra dostarczona w słoiku

szklanym o pojemności 0,7 litra (zamiast wymaganych pojemników o objętości 1 litr lub 5 litrów) i „na życzenie klienta wyniki zostały podane bez niepewności dotyczących metod badań oraz pobierania próbek”. Powód, w przeciwieństwie do pozwanego, nie przedstawił protokołu przyjęcia próbki do badania, w którym potwierdzono by szczelność i prawidłowość zabezpieczenia pojemnika z próbką i samej próbki, jak i prawidłowość dostarczenia próbki do badań. Okoliczności te poddają w wątpliwość miarodajność tych wyników. Po drugie, jak słusznie zauważył Prezes URE, powód nie wykazał akredytacji laboratorium, któremu zlecił przeprowadzenie analizy paliwa, zgłaszając jednocześnie w tym zakresie zarzut wobec badań przeprowadzonych na zlecenie Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w K.. Wobec powyższego, w rozpatrywanej sprawie, wynik badania przeprowadzonego na zlecenie powoda nie mógł stanowić podstawy do podważenia wyników badań przeprowadzonych na zlecenie Inspekcji Handlowej.

W konsekwencji, wobec braku podstaw do zakwestionowania wyników badań laboratoryjnych przeprowadzonych w toku kontroli Inspekcji Handlowej na Stacji Paliw J. K. (1) należy przyjąć, że powód wprowadził do obrotu olej napędowy, którego określone parametry nie spełniały norm jakości przewidzianych w przepisach prawa, przez co powód naruszył warunek udzielonej mu koncesji. Istniały więc podstawy do wymierzenia przedsiębiorcy kary pieniężnej w oparciu o art. 56 ust. 1 pkt 12 PE.

W świetle aktualnej linii orzeczniczej, o ile do zastosowania klasycznych sankcji administracyjnych wystarczające jest stwierdzenie obiektywnego stanu niezgodności zachowania adresata z treścią normy, to przy wymierzaniu kary pieniężnej konieczne jest jednak uwzględnienie elementów o charakterze subiektywnym, składających się na podmiotową stronę odpowiedzialności zagrożonej tego rodzaju sankcją. Wskazuje się, że co prawda odpowiedzialność z art. 56 ust. 1 PE ma charakter obiektywny, ale nie oznacza to, że nie istnieje możliwość ograniczenia lub wyłączenia odpowiedzialności, gdyby sprzeciwiała się temu reguła, że w sprawach z odwołania od decyzji organów regulacyjnych nakładających kary pieniężne należy zapewnić wyższy poziom sądowej ochrony praw. Zasady sądowej weryfikacji prawidłowości orzeczenia w zakresie kary pieniężnej powinny odpowiadać wymogom analogicznym do tych, jakie obowiązują sąd orzekający w sprawie karnej (zob. np. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 5 lutego 2015 r., sygn. akt III SK 36/14, System Informacji Prawnej LEX nr 1652700 i powołane tam orzecznictwo).

Stosownie do treści art. 56 ust. 3 PE, wysokość kary nie może przekroczyć 15% przychodu ukaranego przedsiębiorcy, wynikającego z działalności koncesjonowanej, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym. Natomiast zgodnie z dyrektywą wymiaru kary, zawartą w art. 56 ust. 6 PE, ustalając wysokość kary pieniężnej, Prezes URE uwzględnia stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia oraz dotychczasowe zachowanie podmiotu i jego możliwości finansowe. Z kolei art. 56 ust. 6a PE daje Prezesowi Urzędu możliwość odstąpienia od wymierzenia kary, jeżeli stopień szkodliwości czynu jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek.

Na powodzie, jako profesjonalistcie ciąży obowiązek stworzenia takiej organizacji działalności koncesjonowanej, która wykluczyłaby możliwość wprowadzenia do sprzedaży paliwa o jakości nie odpowiadającej normom określonym w rozporządzeniu Ministra Gospodarki w sprawie wymagań jakościowych dla paliw ciekłych. Gdyby obowiązek przedsiębiorcy, prowadzącego obrót paliwami ciekłymi, ograniczał się tylko do sprzedaży paliwa dostarczonego mu przez określonego dostawcę, z wyłączeniem obowiązku rękojmi co do jakości tego paliwa, to kontrola jakości paliw na stacjach paliw w ogóle by nie istniała. Zaznaczenia wymaga przy tym, że przedsiębiorcy mają pełną swobodę w zakresie wyboru działań, które podejmą w celu wywiązania się z obowiązków koncesyjnych. Mogą to czynić nie tylko przez żądanie przedstawienia przez dostawców certyfikatów jakości paliwa, lecz także poprzez, przykładowo, wprowadzenie wewnętrznego systemu kontroli i monitorowania jakości paliw, poprzez nabywanie paliwa z legalnego źródła, w tym od renomowanych dostawców, utrzymywanie w należytych stanie zbiorników, w którym magazynowane jest paliwo oraz pojazdów używanych do jego transportu, zakładanie plomb na czas transportu paliwa na stację paliw, wymiana filtrów pomp, czy sitek dystrybutorów. Istotne jest, by działania podjęte w tym zakresie przez przedsiębiorcę były skuteczne, tj. uniemożliwiały wprowadzenie do obrotu paliwa o jakości niezgodnej z obowiązującymi normami. Natomiast w rozpatrywanym przypadku, działania powoda, polegające uzyskaniu od dostawców wyników badań w zakresie jakości paliwa okazały się niewystarczające. Powód nie wykazał się podjęciem dostatecznych działań o charakterze ostrożnościowo – prewencyjnym, czy też podjęciem adekwatnych aktów staranności, które zapobiegłyby wprowadzeniu do obrotu oleju napędowego niespełniającego wymogów jakościowych przewidzianych dla paliw

ciekłych i jednocześnie mogłyby stanowić w okoliczności uzasadniające odstąpienie od wymierzenia kary. W szczególności, Sąd ustalił, że w okresie, w którym Inspekcja Handlowa przeprowadzała kontrolę na stacji paliw powoda, przedsiębiorca nie weryfikował we własnym zakresie jakości paliwa oferowanego do sprzedaży. Przyjęto, że powód zleca przeprowadzanie badań paliwa dopiero od czasu ujawnienia nieprawidłowości podczas kontroli w październiku 2013 r. Gdyby to miało miejsce wcześniej, jeszcze przed kontrolą, której dotyczy niniejsza sprawa, to logicznym jest, że powód przedstawiłby stosowne dokumenty na potwierdzenie tej okoliczności. Należy przy tym zauważyć, że wykonywane przez powoda badania są wybiórcze i dotyczą tylko niektórych parametrów. Jeśli chodzi o podniesioną przez stronę powodową kwestię kosztowności przeprowadzania systematycznych i kompleksowych badań paliwa, to ponownie trzeba podkreślić, że skoro przedsiębiorca podjął się wykonywania koncesjonowanej działalności gospodarczej, to wiąże się to z określonymi obowiązkami, jak i ryzykiem wpisanym w wykonywanie tej działalności, w tym z koniecznością ponoszenia określonych kosztów. Ustalono ponadto, że powód nie wymagał od kontrahentów, od których zakupywał paliwo, plombowania pojazdów, którymi transportowano towar, co oznacza, że w czasie transportu pojazdem nie zabezpieczonym plombami mogło dojść do ingerencji w towar, w tym do spowodowania zmiany jego właściwości. Nie wykazano też, by powód przed kontrolą czyścił zbiorniki znajdujące się na stacji paliw, w których gromadzono olej napędowy. M. K. zeznał, że czyszczeniem zbiorników zajmuje się jedna firma zewnętrzna - Firma Usługowo Handlowa (...), która po wykonaniu zlecenia sporządza protokół wykonania i wystawia fakturę. Jeżeli przed kontrolą zbiorniki na stacji paliw faktycznie były czyszczone, strona powodowa winna była przedstawić w tym zakresie stosowne dowody, jak to uczyniono np. w celu wykazania wykonania decyzji (...) Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w K., którą zarządzono wycofanie z obrotu i utylizację zakwestionowanej partii oleju napędowego. Powód przedłożył w tym zakresie fakturę VAT z 19 listopada 2013 r. za czyszczenie zbiornika i utylizację odpadów po czyszczeniu oraz protokół wytworzenia odpadów (k. 84-87 akt admin.). Wreszcie, nie można przyjąć, by wyrazem dochowania należytej staranności, w zakresie zagwarantowania wprowadzenia do obrotu paliwa o jakości wymaganej przepisami prawa, było poprzestanie na zaopatrywaniu się przez (...)w paliwo pochodzące z określonego źródła - legalnego, renomowanego, z certyfikatem jakości, gdyż takie pochodzenie paliwa nie przekłada się wprost na jego jakość. Otrzymane od dostawcy świadectwa jakości wskazują jedynie na jakość paliwa znajdującego się w jego magazynach. Zatem, jeżeli przedsiębiorca zamiechał zweryfikowania zgodności paliwa z wymaganiami obowiązujących norm, to na nim ciąży odpowiedzialność za wprowadzenie do obrotu paliwa złej jakości. Dokonywanie przez koncesjonariusza zakupu paliwa tylko u stałych dostawców i opieranie się wyłącznie na przedstawionych przez nich świadectwach jakości bez przeprowadzenia odpowiednich badań jakości dostarczanego paliwa lub bez podjęcia innych działań, mogących ustalić parametry wprowadzonego do obrotu paliwa, skutkuje przejściem na siebie odpowiedzialności za jakość tego paliwa.

W ocenie Sądu Okręgowego, w niniejszej sprawie nie można przyjąć znikomego stopnia szkodliwości czynu powoda, stanowiącego jedną z przesłanek odstąpienia od nałożenia kary. Przy rozstrzyganiu tej kwestii zasadne jest odwołanie się do rozważań zawartych w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 5 lutego 2015 r. (sygn. akt III SK 36/14, System Informacji Prawnej LEX nr 1652700). Zgodnie z poglądem tam wyrażonym - który to pogląd Sąd w składzie niniejszym podziela - analizując stopień szkodliwości czynu należy wziąć pod uwagę, że wymagania jakościowe odnoszące się do paliw stanowią one ze względu na ochronę środowiska, wpływ na zdrowie ludzi oraz prawidłową pracę silników. Wynika to z faktu, że to te właśnie dobra są chronione przez prawo energetyczne i inne przepisy regulujące normy jakości paliw. W szczególności wskazuje na to treść przywoływanego już art. 3 ust. 1 ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw, w myśl którego paliwa transportowane, magazynowane, wprowadzane do obrotu oraz gromadzone w stacjach zakładowych powinny spełniać wymagania jakościowe, określone dla danego paliwa ze względu na ochronę środowiska, wpływ na zdrowie ludzi oraz prawidłową pracę silników zamontowanych w pojazdach.

Odnośnie do zakwestionowanych w badaniach laboratoryjnych parametrów zawartości siarki należy stwierdzić, że w dacie przeprowadzania badań próbek oleju napędowego, uzyskanych podczas kontroli Inspekcji Handlowej na stacji paliw powoda, normy jakościowe dla oleju napędowego określało Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 9 grudnia 2008 r. w sprawie wymagań jakościowych dla paliw ciekłych. Skoro więc któryś z parametrów, wymienionych w rozporządzeniu, nie odpowiada przewidzianym normom, wprowadzonym - co jeszcze raz należy

podkreślić - w ze względu na ochronę środowiska, wpływ na zdrowie ludzi oraz prawidłową pracę silników zamontowanych w pojazdach, to nie można uznać, że odstępstwo od normy jest obojętne, skoro ustawodawca uznał za zasadne wprowadzenie przedmiotowych unormowań jakościowych. Zbyt duża zawartość siarki w paliwie prowadzi do uszkodzenia silnika i układów oczyszczania spalin, co z kolei prowadzi do zwiększonej emisji zanieczyszczeń powietrza, a w konsekwencji w negatywny sposób wpływa na zdrowie i środowisko. Natomiast obiektywny, wykazany badaniami laboratoryjnymi, jest fakt przekroczenia w oleju napędowym, wprowadzonym do obrotu na stacji paliw powoda, parametru zawartości siarki aż o około 200%. Wreszcie, przypisane powodowi naruszenie godzi w obowiązki koncesyjne powoda, pewność obrotu paliwami oraz prawa konsumentów, którzy nie dysponują możliwością sprawdzenia jakości oferowanego im paliwa. Oceniając wagę naruszonych obowiązków oraz rodzaj naruszonych reguł ostrożności i stopień ich naruszenia należy stwierdzić, że ciężące na koncesjonariuszu obowiązki były sformułowane w sposób jasny i precyzyjny. Reasumując, w ocenie Sądu, w danym przypadku odstępstwo od przewidzianej prawem normy nie świadczy o znikomej szkodliwości czynu, co z kolei oznacza, że w niniejszej sprawie nie ma podstaw prawnych do zaniechania wymierzenia powodowi kary pieniężnej w oparciu o art. 56 ust. 6a PE.

Sąd Okręgowy podziela zatem ocenę Prezesa URE, co do zasadności wymierzenia powodowi kary pieniężnej za przypisany mu czyn. Organ regulacyjny trafnie ocenił stopień zawinienia, stopień szkodliwości czynu oraz postawę przedsiębiorcy i w tym zakresie Sąd podziela stanowisko przyjęte w zaskarżonej decyzji. Odmienne jednak Sąd ocenił możliwości finansowe powoda. W kontekście tej przesłanki wymiaru kary Sąd stwierdza, że strona powodowa nie przedstawiła żadnych dokumentów obrazujących jej aktualną sytuację finansową, tj. aktualną na datę rozstrzygnięcia sprawy przez Sąd, zaś na rozprawie 10 września 2019 r. (...) Spółki (...) ograniczył się w tym zakresie jedynie do stwierdzenia, że sytuacja finansowa Spółki jest słaba i ma ona duże zobowiązania kredytowe, zaciągnięte z uwagi na problemy finansowe. Z tych względów, oceniając daną przesłankę Sąd uwzględnił jedynie zgromadzone w sprawie dokumenty, wskazujące na kondycję finansową Spółki w latach 2013 – 2016. Z dokumentów tych wynika, że wspólnicy Spółki (...) Spółka Jawna uzyskali wprawdzie w roku 2013 przychód z działalności koncesjonowanej, polegającej na obrocie paliwami ciekłymi, w wysokości (...) zł. W danym okresie zysk z działalności gospodarczej wyniósł jednak ogółem tylko (...) zł. Z kolei W roku 2016 przychód Spółki z działalności gospodarczej wyniósł co prawda (...) zł, ale dochód jedynie (...) zł. W latach 2013-2016 wskaźniki rentowności działalności Spółki kształtowały się na następującym poziomie: w roku 2013 – (...); w roku 2014 – (...); w roku 2015 – (...); w roku 2016 – (...). Nadto, w dacie wydania zaskarżonej decyzji powodowa Spółka posiadała kredyty obrotowe na rachunku bieżącym w łącznej wysokości około (...) zł. Mając na względzie powyższe dane Sąd uznał, że wymierzona przez Prezesa URE kara w wysokości 91.200 zł może w znacznym stopniu jeszcze bardziej pogorszyć trudną sytuację finansową powoda. Zdaniem Sądu, karą adekwatną do okoliczności niniejszej sprawy, uwzględniającą w należyтым stopniu realne możliwości finansowe powoda, jest kara w wysokości 20.000 zł. Jednocześnie kara w tej wysokości będzie stanowić dla powoda na tyle odczuwalną dolegliwość, że pozwoli na zrealizowanie przypisywanych jej funkcji, tj. funkcji wychowawczej, prewencyjnej i represyjnej. Zdaniem Sądu, modyfikacja kary do jedynie symbolicznej wysokości mogłaby nie przynieść pożądaných skutków.

Z tych wszystkich względów, na podstawie art. 479⁵³ § 1 i § 2 k.p.c., Sąd Okręgowy orzekł jak w punkcie 1 i 2 wyroku.

O kosztach postępowania rozstrzygnięto zgodnie z - wyrażoną w art. 100 k.p.c. - zasadą stosunkowego rozdzielenia kosztów procesu. Prezes URE nałożył na powoda karę pieniężną w wysokości 91.200 zł, a Sąd obniżył wysokość tej kary do kwoty 20.000 zł, która to kwota stanowi w zaokrągleniu 22% pierwotnie orzeczonej kary. Zgodnie z zasadą stosunkowego rozdzielenia kosztów, strony powinny ponieść jego koszty w takim stopniu, w jakim przegrały sprawę, a więc, skoro utrzymana przez Sąd kara 20.000 zł stanowi 22% kary orzeczonej przez Prezesa URE, to w takim procencie Prezes wygrał sprawę, a przegrał w 78%, natomiast powód wygrał sprawę w 78%, a przegrał w 22%. Koszty procesu wyniosły 3.800 zł, w tym po stronie powoda w kwocie 2.000 zł (opłata sądowa od odwołania 100 zł i od apelacji 100 zł, koszty zastępstwa procesowego w I instancji 720 zł, a w II instancji 1.080 zł), a po stronie pozwanego w kwocie 1.800 zł (koszty zastępstwa procesowego w I instancji 720 zł, a w II instancji 1.080 zł).

Powoda, zgodnie z podaną zasadą, powinny obciążać koszty w kwocie 836 zł (3.800 zł x 22%), skoro jednak faktycznie poniósł je w wysokości 2.000 zł, należy mu się zwrot kwoty 1.164 zł (2.000 zł – 836 zł), którą Sąd zasądził na jego rzecz od pozwanego na podstawie art. 100 k.p.c., stosując zasadę stosunkowego rozdzielenia kosztów.

Koszty zastępstwa procesowego za prowadzenie sprawy w I instancji ustalono na podstawie – odpowiednio - § 14 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie, a wynagrodzenie za prowadzenie sprawy przed Sądem Apelacyjnym, według § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie w ich pierwotnym brzmieniu - w zw. z § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2016 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności radców prawnych i z § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2016 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie.

SSO Ewa Malinowska